

de interese, legăturile vechi dintre popoare și relațiile strînse personale între cei doi principii.

Prin urmare, toată atitudinea lui Cuza și a guvernului nostru, în noiembrie-decembrie 1862, cînd convoiul de arme intrase în țară și se îndrepta spre țărmul dunărean al Serbiei, a fost o atitudine de circumstanță. Atît domnul, cît și guvernul său, de acord cu consulul general rus la București, de Giers¹, au simulat mai întîi ignoranța și surpriza, apoi cînd au trebuit să recunoască existența faptului, au recurs la manevre dilatorii și la proceduri greoaie, diplomatice, spre a cîștiga timp și a da posibilitate convoiului, care se deplasa încet, să ajungă la destinație. Consulul englez din București, Green, ca și cel austriac, Eder, și-au dat seama, de altfel, de întreaga manevră, de faptul că nici Cuza, nici guvernul său nu erau sinceri. « Complicitatea domnitorului Cuza — scrie cel dintîi în telegrama adresată ministrului său de afaceri străine la 27 noiembrie 1862 — nu suferă îndoială »². Iar cel de-al doilea, într-o telegramă trimisă în aceeași zi la Ballplatz, afirmă : « Cuza a procedat ca și cum n-ar fi știut nimic despre această chestiune. În timp ce funcționarii lui se prefac ostentativ a căuta aceste transporturi, ele își urmează calea . . . »³.

Tot ca o manevră, ca un camuflaj menit a ascunde realitatea și da impresia imparțialității și legalității, trebuie socotită și măsura « sechestrului », luată de Cuza în ziua de 3 decembrie 1862. O telegramă a șefului de cabinet Baligot de Beyne, adresată agentului nostru ad-interim la Poartă în ziua de 4 decembrie, anunță : « Existența convoaielor de arme semnalate de domnii agenți ai Austriei și Angliei fiind constatată prin raportul ofițerilor trimiși la fața locului și guvernul ignorînd proveniența și destinația ziselor arme, principele domnitor a ordonat ieri sechestrarea lor »⁴. O telegramă similară din aceeași zi anunța acest fapt agentului nostru la Paris⁵.

Au fost sechestrate, într-adevăr, armele convoiului ? În nici un caz nu poate fi vorba de întreaga cantitate. O corespondență din București, reproducă în « Monitorul » din 28 decembrie st.v. la « Partea neoficială », vorbește de « vreo șase zeci cară » ce au fost sechestrate, deoarece « conducătorii lor n-au putut da deslușiri îndestulătoare »⁶. Chiar în ziua însă în care Cuza, potrivit telegramelor lui Baligot de Beyne, dădea ordinul de sechestrare, principele Mihail Obrenovici îi expedia din Belgrad următoarea depeșă : « Alteța, aflu chiar acum că o cantitate de arme cumpărate din străinătate cu destinația Serbia trece prin România și că o parte a fost pusă sub sechestrul. Rog pe Alteța Voastră să binevoiască a ordona libera trecere a acestor arme destinate armatei mele. Ignorînd ruta pe care avea s-o ia convoiul, n-am putut să informez în prealabil pe Alteța-Voastră »⁷.

Ca urmare a telegramii lui Mihail Obrenovici, Cuza ordonă ridicarea sechestrului și, în aceeași zi, 4 decembrie, în care șeful său de cabinet comunica la Constantinopol și la Paris punerea sechestrului, el expediază la Belgrad,

¹ M.A.E., f. 15—15 v. și 35; Convorbirile lui de Giers cu ministrul Al. Cantacuzino.

² T. W. Riker, *op. cit.*, p. 478.

³ *Ibidem*, p. 478—9.

⁴ Academia R.P.R., ms. 5 743, f. 263.

⁵ R. V. Bossy, *Agenția Paris.*, p. 233, nr. LXIII. — Deși telegramele lui Baligot de Beyne arată precis că sechestrarea a avut loc în ziua de 3 decembrie st. n., totuși, dintr-o declarație dată la Buzău, la 19 noiembrie st.v., deci la 1 decembrie st.n., de către Costa Iovanovici, unul dintre însoțitorii sîrbi ai convoiului, rezultă că sechestrul s-a produs atunci : « les armes qui viennent d'être saisies par les autorités roumaines. . . » (M.A.E., f. 41).

⁶ « Monitorul, jurnal oficial al Principatelor Unite », nr. 283 din 28 decembrie 1862, p. 1 171.

⁷ M.A.E., f. 43; Academia R.P.R., ms. 5 743, f. 263 v.